

INSTRUKCIJA VENOZO ASINS PARAUGU NOŅEMŠANAI /FLEBOTOMIJA

Vispārīgi jautājumi

Pirms asins parauga ņemšanas noskaidro:

- pacienta identitāti – vārdu, uzvārdu, tā atbilstību uzrādītajam izmeklējumu pieprasījumam;
- vai pacients ir izpildījis speciālās pirms izmeklēšanas prasības (piemēram, pārtikas uzņemšana, zāļu ieņemšana, fiziskā slodze, u.c.).

Paraugus ņem, lietojot cimdus un ievērojot aseptikas nosacījumus.

Nav pieļaujama nepiederošu personu klātbūtne. Izņēmums ir bērnu vai nespējīgu pacientu pavadošā persona.

Venozo asins paraugu ņemšanas nosacījumi

Perifērās venozās asinis ņem no elkoņa locītavas vēnas, ja vien tas ir iespējams. Plaukstas vēnās asinsrite ir lēnāka, vēnas mobilākas un to penetrācija sāpīgāka, tādēļ asinis no šīm vēnām ņem tikai gadījumos, kad nav iespējama elkoņa vēnas punkcija.

1. Sagatavo nepieciešamos instrumentus: slēgta asins ņemšanas sistēma, žņaug, dezinfekcijas līdzeklis (70% izopropilalkohols).
2. Atver adatas iepakojumu, izņem adatu no iepakojuma (ņemot paraugus asins kultūrām, pielieto sterilos turētāju/adatu komplektus).
3. Paraugu savākšanas sistēmas vāciņu viegli spiež uz adatu, kamēr tas tiek pārdurts. Paraugu savākšanas sistēma tiek viegli spiesta atpakaļ. Atstāj šajā pozīcijā. Izmantojot vakuettes un vakutestu paraugu savākšanas sistēmas ir svarīgi, ka stobriņš ar vāciņa iespiešanu atrodas tieši turētāja vidū. Tā tiek novērsta sāniskā vāciņa iespiešana un ar to saistītais vakuuma zudums.
4. Lai vēnu labāk saskatītu vai sataustītu, roku novieto izstieptā stāvoklī un uzliek žņaugu.
5. Izvēlas punkcijas vietu un dezinficē to. Pēc dezinfekcijas palpēt vēnu - aizliegts!
6. Izdara vēnas punkciju, pie kam pacienta roku turot virzienā uz leju, kamēr stobriņš ar aizbāzni tiek ievadīts virzienā uz augšu.
7. Stobriņu (monovetti) iespiež līdz turētāja galam, līdz pārspiesta aizbāžņa membrāna.
8. Tiklīdz paraugu savākšanas sistēmā parādās asinis, atlaiž žņaugu, ievērojot, lai asins parauga ņemšanas laikā stobriņa (monovettes) saturs nenonāktu saskarē ar vāciņu.
9. Ja asinis neieplūst paraugu savākšanas sistēmā vai arī asins plūsma tiek pārtraukta pirms tiek sasniegts pietiekošs parauga tilpums, tad rīkojas šādi:
 - koriģē adatas pozīciju vēnā;
 - lietojot adatu vairāku stobriņu (monovešu) piepildīšanai, stobriņu noņem un ievieto citu stobriņu (monovetti);
 - izņem adatu;
 - atkārtoti vēnas punkciju.
10. Ja pirmais stobriņš (monovette) ir piepildīts līdz atzīmei un asins plūsma beigusies, atvieno stobriņu (monovetti) no adatas.
11. Ieliek turētāja nākošo stobriņu (monovetti) un pārspiež membrānu, lai ievadītu asins plūsmu.
12. Kamēr piepildās nākamais stobriņš (monovette), iepriekšējo nekratot pasvārsta vairākas reizes. Nekratīt ar spēku!
13. Tiklīdz piepildās pēdējais stobriņš (monovette), adatu izņem no vēnas un uzspiež punkcijas vietai sausu vates tamponu, pietur 1-3 minūtes, līdz asiņošana ir apstājusies.
14. Adatu noņem no turētāja un ievieto iznīcināšanai pieredzētā necaurduramā savācēja konteinerā, cimdus un adatas turētāju izmet plastmasas maisā utilizācijai.

Venozo asins paraugu ņemšanas secība ar firmas Sarstedt monovetēm:

- ✓ pirmo ņem – klīniskās ķīmijas izmeklējumiem: Monovette ar uzrakstu „Serum”;
- ✓ otro ņem – koagulācijas izmeklējumiem (protrombīns u.c.): Monovette ar antikoagulantu Na citrāts, ar uzrakstu „Coagulation”;
- ✓ trešo ņem – hematoloģiskajiem izmeklējumiem (asinsaina): Monovette ar antikoagulantu K3EDTA, Monovette ar uzrakstu „EDTA”;
- ✓ ceturto ņem – eritrocītu grimšanas ātruma noteikšanai – EGĀ: „Sedivette”, kuras sastāvā ir Na citrāts.

Uzmanību!

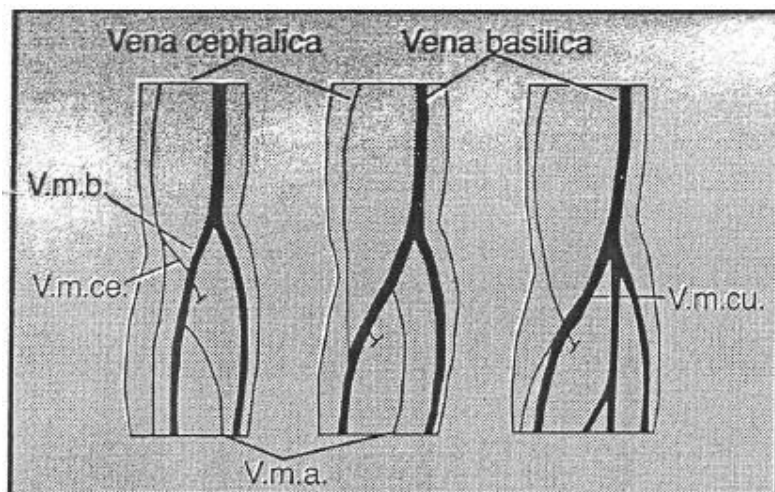
Ja ir nozīmēta asins bakterioloģiskā izmeklēšana, tad pirmo ņem paraugu Bactek speciālajā pudelītē. Paraugu var ņemt arī ar neitrālām Monovette, uzraksts „Neutral”.

Ja nav nozīmēti klīniskās ķīmijas izmeklējumi, pirmo ņem paraugu monovetē bez piedevām (2,7 ml), tikai šo stobriņu tālāk neizmeklē (utilizē), turpmāk koagulācijas un pārējos paraugus ņem iepriekš minētajā secībā.

Asinis visās Monovettēs (arī Sedivettēs) pēc ņemšanas ir 5 reizes uzmanīgi samaisa (nedrīkst kratīt, lai izvairītos no hemolīzes un asins saputošanās).

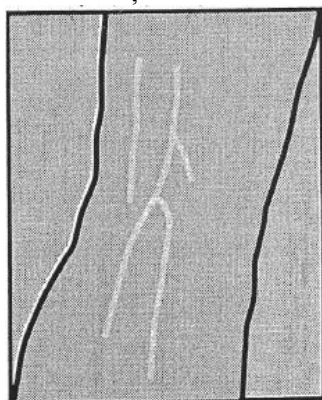
Vēnas punkcijas vietas

- V.m.b. – Vena mediana basilica
- V.m.ce. – Vena mediana cephalica
- V.m.cu. – Vena mediana cubiti

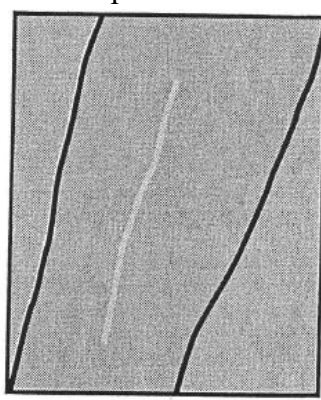

V.m.a. – Vena mediana antebrachii

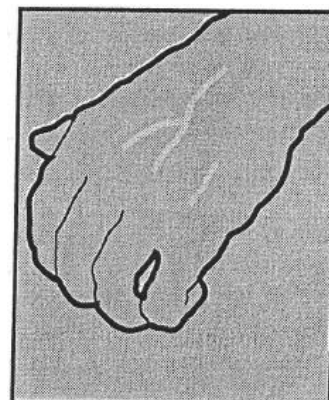
Elkoņa locītava

Apakšdelms

Plaukstas locītava

20.06.2023.

Laboratorijas galvenais ārsts O. Ļakutina